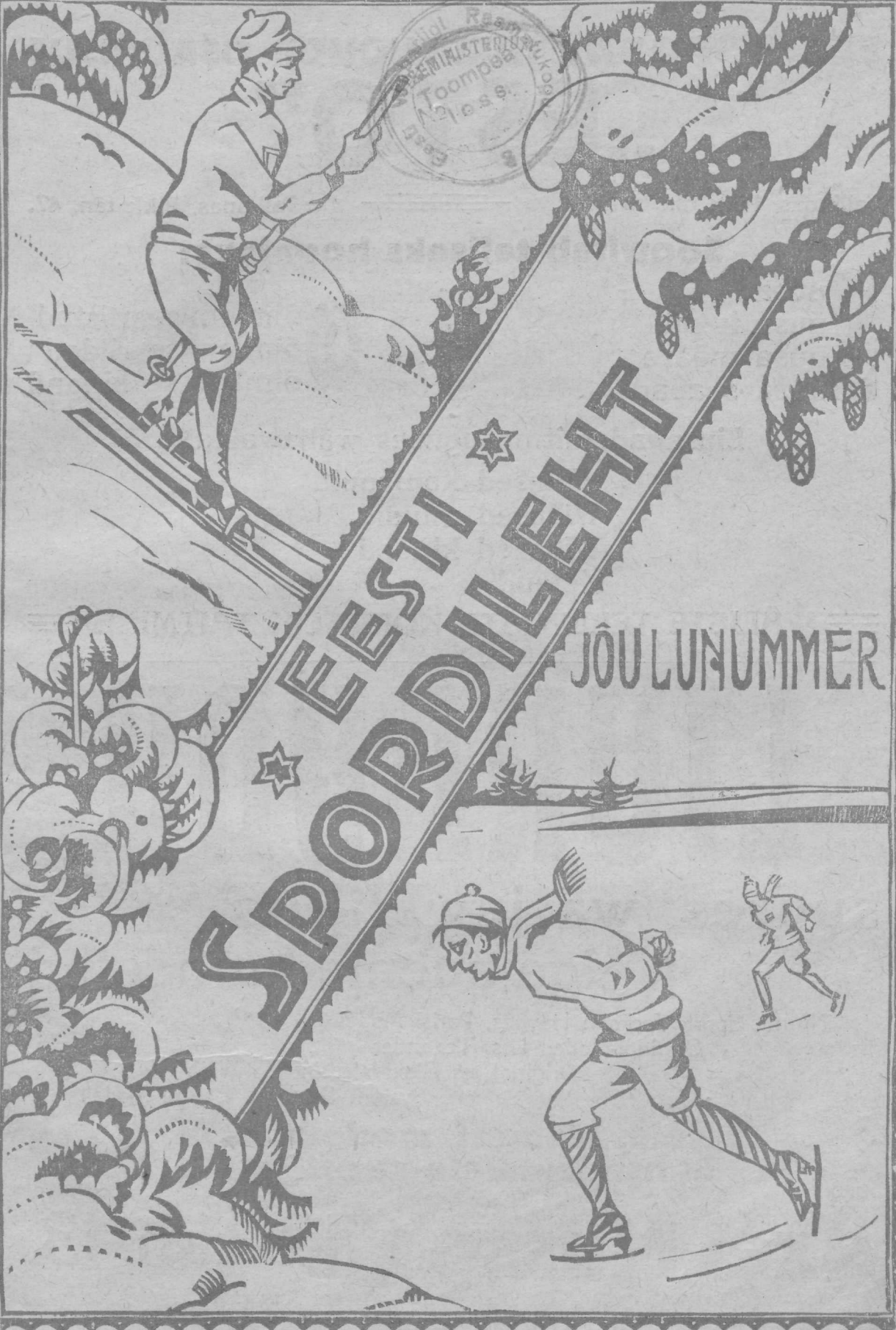

Posti Raamattukokous
Kansainvälinen
Toimisto
N:o 1259

SPORTILEHTI

JÖULUNUMMER

EESTI SPORDI TARBENGUDE OSAÜHISUS

„ESTO”

Tallinnas, Pikk tän. nr. 47.

Tallinnas, Pikk tän. 47.

Soovitab taliseks hooajaks:

Suusad
uusad kepid
uusad määre
uusad saapad

Wõimlemise riistad
õimlemise riided
õimlemise kingad

Liurauad mitmesuguses väljavalikus.

Willased kamsonid

Willased mütsid

Willased kindad

Kelgud

≡ WÄLISTE TELLIMISTE KORRALIK TÄITMINE. ≡

LIURAUDU

suures väljavalikus

kõige uuemad modellid

Nurmis-Sport, Jackson Haynes, Parisi Modell

Original-Modell Les Alexander

Original les Alexander Modell Wien

System Salchow, Berliini Modell

**Kolm wiimast modelli eriti
kunstisutajate sportlastele**

soovitab

Axel Musso Pikk tän. 13.

EESTI SPORDILEHT

I. aastakäik

Laupäeval, 18. detsembril 1920

Nr. 13-15

Kuulutuste hinnad: Kaantel: 1 mark millimeeter Tekstis: 2 marka „	Eesti Spordileht ilmub kaks korda kuus. Toimetus ja talitus on Tallinnas, Pikk tän. 47	Üksik nr. 10 marka Postiga kuus . . Mk. 23.— Väljamaale . . „ 50.—
---	--	--

Eesti lipp — Eesti sport.

On viimasel ajal küllalt selgelt kirjutatud ja kõneldud spordi tähtsusest ühiskondlises elus nii füüsilise arenemise, kui ka selle kaudu puhaswaimliste, hingeliste omaduse peale. Wiimaste Olümpia mängudega tõusis esile veel kolmas spordi positiivne külg ja tegur: rahwaste wastastikkune tundmaõppimine ja arusaamine, mis eriti tähtsad nendele rahwastele, kes ühisesse rahwasteperesse alles wastuwõtmist ootawad, nagu meile eestlastele.

Määratu tähtsusega küsimus siis. Eesti, kelle olemasolu tingimine on just tema wäikese kodanikkudepere sisemine jõuküllus ja wastupidawus, peab täit tähelpanu spordi edenemise peale pöörama. Et siin töö tagajärgi kannab, seda näitasid wiimased Olümpia mängud, milledest eestlased wähesse etteawalmistuse peale waatamata kaunis rahuloldawate tagajärgedega tagasi tulid.

On tarwis ainult harjutada. On wastuwaidlemata waja dus muretseda kõigile wõimalust harjutamiseks. Peab korda seadma spordiplatse, muretsema spordi riistu, äratama huwi asja wastu. Enesestki mõista, et ei saa siin ükski riigiwalitsus suurt midagi teha, see on terwe seltskonna, rahwa eluline küsimus, mille otsustamiseks igauks kaed peab külge panema.

Spordi otsekohese arendamise kõrwal tõuseb aga juba nüüd teine küsimus päewakorrale, mis samuti suure tähtsusega ja mille wastu etteawalmistamiseks aeg enam warane pole, see on: 1924. aasta Olümpiamängudest osawõtmine.

Eesti peab sealt osa wõtma, see on wist iga spordisõbrale selge. Peale kõige muu on tal spordielustamise mõttes suur hooguandew tähendus, waimustuse ja tahtjõu sütitamine spordimeeste keskel. Et seal küllalt auwääriliselt üles astuda, oleneb muidugi sellest, kuipalju seltskond asjale wastu tuleb ja kuipalju wõimalust jätkub paremate meeste wäljakoolitamiseks. Teisest küljest on aga nimetatud

mängudest osawõtmine lihtsalt majandusline küsimus ja just selles mõttes tahtsingi asja siin puudutada.

Nägime juba käesolewal aastal, et oma meeste rahwuswahelistele mängudele saatmine Eestile kaunis raskeks läks, ja kuna meie tulewastele mängudele—kui tahame teistega wähegi ühel kõrgusel seista—palju suurema rühma peame saatma, siis on selge, et peame juba nüüd tasapisikesi osawõtmise kuludeks markasid kokku hakama panema, et 1924. aastal järsku ainult selle küsimuse pärast asjast ei tuleks loobuda, mis rängana ja ülikibedana tunduks.

Raha korjamiseks on ju palju abinõusid olemas, nagu pidud, lotteriid j. m. Need allikad aga on wist juba sisemiseks sportlise kaswatuse ajakohaseks sisseseadmiseks ärakasutatawad. Ülemalnimetatud otstarbeks oleks aga wist kõige kohasem wäljamaa eeskujule poole pöörata, mis ehk asja elustamiseks kõige kasulikum oleks.

Soome ja Rootsi wõtsid Olümpia mängudest peaausjalikult seltskonna toetusel osa, eriti just Soome. Et osawõtmise kulusid katta, selleks lasti mõlemis nimetud mais kümned tuhanded pisikesi rahwuslisi lipukesi müügile, „Olümpia lipukese“ nime all. Lipukesi saadeti müügile wiimasesse kui maanurka aga kolkasse, tehes selle omandamist auasjaks; kellegil, kes oma rahwa arenemist südames kandis, ei tohtinud „Olümpia lipukene“ rinnas puududa. Peale ainelise kasu oli asjal muidugi suur propaganda'ine tähendus, spordi-mõte kanti ülemaa igalepoole laiali.

Kirjeldatud eeskujul laskis ka Eesti Spordi liit 1924. a. Olümpia mängude osawõtmise kulude katmiseks Soomes ligi kakstuhat pisikest Eesti lipukest valmistada, mis arwatawasti jõuluks müügile ilmuwad. Nimetatud arw on muidugi esialgne ja kui wastutulekut näha, siis täiendakse seda pärastpoole. Lipukene on

wäga maitsekalt valmistatud — nii on siis pääle muu ka iluasi - ja maksab 125 m., mis asja tähtsuse ja ulatawuse peale waa-dates mitte palju ei tohiks olla.

Eesti lipp siis Eesti spordi sümboolina

rahwa sekka! Ehtigu igaüks oma rinda selle Eesti Kalewipoegade pantmärgiga! Ärgu puudugu see kellegilt, kellel Eesti tulewikusaatus südame peal!

Artur Kukk.

Eesti Spordi liidu kergejõustiku 1920. a. hooaja ülewaade.

Joh. Willemson.

Kergejõustiku hooaeg algas 1. apr. Tallinna Wõiml. Seltsi „Sporti“ murdmaa jooksuga, mis 20 sportlase osa-wõtmisel Nõmmelt linna, „Sporti“ wäljale, korraldati. Maa pikkus oli umbes 6—7 km. Esimesena jõudis ootamata kohale W. S. „Sporti“ esitaja H. Paal, kuna J. Lossmann, keda wõitjana oodati, wiiendana jõudis. Teisena jõudis G. Kiilim (E. S. S. Kalew — Tallinn.), aeg — 29:01 ja kolmandana A. Nuter (Kalew — Tallinn.) — aeg 30:03. Wõitja aeg oli 28:41.

Pühapäewal, 18. apr. korraldas E. S. S. „Kalew“ murdmaa jooksu Piiritall umbes 4 km. peale. Jooks algas lru sillalt ja lõppes „Kalewi“ seltsimaja ees. Jooksu wõitis A. Weiss (Kalew — Tall.) ajaga 17:06,8 Teisena jõuab J. Willemson (Kalew — Tall.) aeg — 17:25,8 ja kolmandana W. Rõks (Kalew—Tall.)

Järgmised wõistlused korraldati E. S. S. „Kalewi“ poolt — teatejooks 10×500 mt. ümber Tallinna. Osawõtsid üleüldse seitse meeskonda: „Kalewi“ poolt kaks, Sõjawäe spordikursuste poolt neli ja kuulipildurite esitaja meeskond. Esimesena jõudis kohale „Kalewi“ I meeskond ajaga 13:44. Meeskond esines järgmises koosseisus: Liwental, Nuter, Hiob, Proos, Michailoff, Erlich, Pütsepp, Weiss, Kiilim ja Willemson. Teisena jõudis kohale „Kalew“ II. meeskond ajaga 13:50,7. Kolmandana — kuulipildurite meeskond ajaga 14:23.

16. mail korraldas „Kalew“ Tallinnas kergejõustiku wõistlused omal wäljal, Gonsiori aias. Wäljaspoolt Tallinna wõtsid osa muude seas Tartu „Kalewi“ liikmed J. Martin ja A. Sattik. Osawõtjaid oli peale 30. Uusi Eesti rekordisid seati A. Klumbergi poolt odas tug. käega — 54.02 cm., teiwashüppes — 3.45.7 cm. ja kaugush. hooga — 6.66.5 cm. ja J. Lossmanni poolt 3000 mt. jooksus ajaga 9:20.

Järgmised wõistlused peeti W. S. „Sporti“ korraldusel 12.—13. juunil ära. Osa wõtsid ainult kohalikud jõud: Seati üles järgmi-

sed uued Eesti rekordid: 150 mt. jooksus — Saulmann, aeg 18,0; 2000 mt. — J. Willemson, aeg 5:57,2; 8045 mt. — J. Lossmann, aeg 25:15,1; Jalgpalli kauguslööök — W. Luik 55.65 cm.; Oda tug. käega A. Klumberg 58.93.5 cm.; kolmikh. hooga A. Klumberg 13.85 cm.; 1609 mt. kiirkäik — W. Schmidt, aeg 7:24 ja ras-kusheide (12.5 kg.) Mõtt — 13.68 cm.

Tartu S. S. „Kalew“ korraldas 23.—24. juunil esimesed kergejõustiku wõistlused. Osa wõtsid muude seas E. S. S. „Kalewi“ Tall. esitajad Ewer, Nuter, Proos, Pürn, Rõks, Tedder ja Tammer; W.-S. „Sporti“ esitajad Mõtt ja H. Paal ning „Harjutaja“ (Kuresaar) — A. Antson. Üleüldine osawõtjate arv oli peale 20.

Eestiesiwõistlused kergejõustikus, mis ühtlasi Antwerpeni Olympia mängudest osawõtjatele katsewõistlusteks olid, peeti 3.—5. juulil E. S. S. „Kalewi“ wäljal ära. Osa wõtsid järgmised spordiorganisatsioonid: „Kalew“ Tartust, „Kalew“ Tallinnast, „Sport“ Tallinnast, „Kalew“ Rakwerest ja „Harjutaja“ Kuresaarest. Üleüldine osawõtjate arv 46. Uued Eesti rekordid seati üles: kaugushüppes hooga A. Klumberg — 6.32 cm. ja 5000 mt. jooksus J. Lossmann, aeg 15.59.3. Kümnewõistluses seati A. Klumbergi poolt üles uus Eesti rekord (mis ühtlasi ka uus ilmarekord) 8025.59 punktiga.

W. S. „Sport“ korraldas 18. juulil marathoni jooksu 40.200 mt. peale. Jooks algas seltsi wäljalt, Toom-Waestekooli tän., läks wälja üle Tõnismäe, läbi Tshehi, S. Juhkentali, Liiwalaia t. S. Tartu maanteele ja edasi kuni 17 wersta postini ja tagasi „Sporti“ wäljale. Esimesena jõudis kohale J. Lossmann ajaga 2 t. 39 m. 31,3 sek.— uus Eesti rekord. Teisena — H. Paal, aeg 3.06.43.3 ja kolmandana R. Reimann (Tartu Kalew) aeg 3.20.47.3.

Sellega lõpesid wõistlused ajutiselt kunni septembri kuuni. Sel ajal peeti Antwerpenis Olympia mängud ära. Osa wõtsid eestlastest J. Lossmann, R. Saul-

mann ja E. Hermann — W. S. Sport; J. Willemson. H. Tammer ja A. Klumberg — „Kalew“, Tallinn, ja J. Martin — (Kalew—Tartu.) J. Lossmann wõttis osa marathoni jooksut 42.750 mt. peale ja tuli teisena kohale. Aeg 2.32.48, mis parem on kui endine ilmarekord. R. Saulmann jooksis 200 mt. — 25, 4 sek. ja 400 mt. 52.2 sek. E. Hermann wõttis 3000 ja 10.000 mt. käigust osa, kuid heideti wale käigu eest mõlemist wõistlusest wälja. J. Martin wõttis teiwashüppest osa. A. Klumberg jäi odas wiidendale kohale wäga hää tagajärjega — 62 39. H. Tammer tõukas kuuli 13,85 cm. ja pääses kuuendale kohale. J. Willemson jooksis 800 mt. 2.00.2 sek. ja 1500 mt. 4.14.2 sek.

A. Klumberg („Kalew“, Tall.), wõttis Soomes järgmistest wõistlustest osa: 19. sept. Helsingis J. F. „Kamraderna“ rahwuswahelistest wõistlustest, 26. sept. Turus ja 3. oktoobril Wiiburis „W. Woimistelejate“ wõistlustest.

J. Willemson („Kalew“ — Tall.) wõttis Wiiburi rahwuswahelistest wõistlustest 3. okt. osa.

Lõpuks peeti Rakwere „Kalewi“ poolt 10. okt. Wirumaa esiwõistlused kergejõustikus ära.

Kokkuwõttes ei saa täna wõistluste arwu suureks pidada. Peaasjalikult pandi rõhku spordimeeste ettevalmistamise peale Antwerpeni Olympia mängudeks ja selleks tarwismine wate eeltööde peale.

Wõrkpalli mängust osawõtjad 1920. a. hooajal.

Peale Antwerpeni wõistlusi sõitsid Eesti osawõtjad kodumaale läbi Saksamaa, kus Berliinis läbisõidul wõisteldi. Osa wõtsid H. Tammer, A. Klumberg ja J. Willemson. Peale selle wõtsid A. Klumberg, R. Saulmann, J. Martin ja Joh. Willemson Düsseldorfis „D. Sport Klubi“ wõistlustest osa.

19. sept. peeti Tartu „Kalewi“ poolt Tartu maakonna wõistlused ära, ja 26. sept. E. S. S. „Kalewi“ kergejõustiku wõistlused. Uued Eesti rekordid seati üles: J. Willemsoni poolt 1000 mt. jooksus, aeg 2.41.8 sek.; J. Lossmanni poolt tunnijooksus — 16.970.01 mt. ja H. Tammeri poolt kuul tug. käega 14.09 ja kahe käega (summa) 25.22.

3. okt. peeti Rakwere „Kalewi“, ja Tartu „Kalewi“ poolt sügisesed murdmaa jooksud ära. Wiimastest wõistlustest wõtsid muude seas osa Tallinna „Kalewi“ esitaja A. Weiss ja Kuresaare „Harjutaja“ esitaja A. Antson.

Lõpuks toon üldise ülewaate parematest saawutatud tagajärgedest. Arwesse on wõetud kolme esimese koha tagajärjed, mis ainult E. Sp. Liidu organisatsioonide wõistlustel saawutati. Arwesse ei ole wõetud Wirumaa esiwõistluste tagajärjed, mida Rakwere „Kalew“ senni liidule pole saatnud.

Jooksud.

60 meetrit:

7.3	W. Rõks	Kalew Tallinn.
7.4	E. Hiob	„ „
7.4	A. Proos	„ „
7.5	R. Saulmann	Sport „
7.5	W. Ewer	Kalew „
7.6	C. Burmeister	Sport „

100 meetrit:

11.8	A. Klumberg	Kalew Tallinn.
12.—	R. Saulmann	Sport „
12.—	E. Hiob	Kalew „

12.— A. Berewersin	Kalev Tallinn.				
12.2 A. Proos	" "				
12.3 J. Willemson	" "	9.20.—	J. Lossmann	Sport Tallinn.	
12.3 G. Waha	Kalev Tartu.	9.28.3	H. Paal	" "	
12.4 W. Rõks	Kalev Tallinn.	9.30.—	A. Weiss	Kalev Tallinn.	
12.5 H. Kolk	Kalev Tartu.	10.30.—	R. Reimann	Kalev Tartu.	
12.6 C. Burmeister	Sport Tallinn.	10.49.—	Meos	" "	
12.6 Mägi	Kalev Tartu.	11.03.—	Zirk	" "	
12.7 G. Kiilim	Kalev Tallinn.				5000 meetrit:
12.7 J. Jek	" "	15.59.4	J. Lossmann	Sport Tallinn.	
12.8 J. Sarw	" "	17.08.—	H. Paal	" "	
12.9 J. Martin	Kalev Tartu.	17.21.9	A. Nuter	Kalev Tallinn.	
13.— J. Pürn	Kalev Tallinn.				8045 meetrit:
13.— Neumann	Ilmarine.	26.16.1	J. Lossmann	Sport Tallinn.	
		27.59.3	H. Paal	" "	
		28.37.3	A. Nuter	Kalev Tallinn.	
					10.000 meetrit:
	150 meetrit:	35.16.6	A. Nuter	Kalev Tallinn.	
18.— R. Saulmann	Sport Tallinn.	37.29.8	H. Paal	Sport Tallinn.	
19.1 J. Willemson	Kalev "	37.51.—	Osteroode	" "	
19.4 G. Kiilim	" "	38.40.—	A. Antson	Harjutaja.	
		39.53.—	R. Reimann	Kalev Tartu.	
	200 meetrit:				Tunni jooks:
24.6 R. Saulmann	Sport Tallinn.	16.970.01	mt. J. Lossmann	Sport Tallinn.	
25.8 W. Rõks	Kalev "	15.871.60	" A. Nuter	Kalev Tallinn.	
26.— C. Burmeister	Sport "	13.131.70	" Osteroode	Sport Tallinn.	
					40.200 meetrit:
	300 meetrit:	2.39.31.3	J. Lossmann	Sport Tallinn.	
39.3 R. Saulmann	Sport Tallinn.	3.20.47.3	R. Reimann	Kalev Tartu.	
40.— J. Willemson	Kalev "	3.06.43.3	H. Paal	Sport Tallinn.	
40.8 A. Weiss	" "	3.35.37.9	Osteroode	" "	
					110 mt. tõkkejooks:
	400 meetrit:	18.1	A. Klumberg	Kalev Tallinn.	
53.2 R. Saulmann	Sport Tallinn.	19.6	E. Hiob	" "	
53.9 J. Willemson	Kalev "	20.6	W. Ewer	" "	
56.6 A. Klumberg	" "	1600	mt. teatejooks. (800+400+2X200):		
57.8 A. Weiss	" "	4.10	Kalev Tall. (Weiss—E. Lossmann—		
58.1 W. Rõks	" "	4.13.	Kalev Tall. II. (Borisoff — Rõks		
58.3 A. Antson	Harjutaja.		Sarw—Berewersin).		
59.6 E. Hiob	Kalev Tallinn.				1609 meetri käik:
					7.24.0 W. Schmidt Sport Tallinn.
	800 meetrit:				3000 meetri käik:
2.03.— J. Willemson	Kalev Tallinn.	16.04.5	W. Schmidt	Sport Tallinn.	
2.05.7 G. Kiilim	" "	14.49.8	E. Hermann	" "	
2.07.2 A. Weiss	" "				800 mt. kartulljooks:
					2.58.3 R. Reimann Kalev Tartu.
	1000 meetrit:				3.07.6 G. Waha " "
2.41.8 J. Willemson	Kalev Tallinn.				3.16.3 Jakobson " "
2.44.5 A. Weiss	" "				60 mt. jooks naistele:
2.54.9 A. Antson	Harjutaja.				8.4 Rebane Kalev Tartu.
					8.9 Pihlak Kalev Tallinn.
	1500 meetrit:				
4.13.5 J. Willemson	Kalev Tallinn.				
4.22.— A. Weiss	" "				
4.35.9 H. Paal	Sport Tallinn.				
4.43.1 W. Rõks	Kalev "				
4.51.— A. Antson	Harjutaja.				
4.53.3 R. Reimann	Kalev Tartu.				
4.55.3 A. Klumberg	Kalev Tallinn.				
	2000 meetrit:				
5.57.2 J. Willemson	Kalev Tallinn.				
6.05.8 J. Lossmann	Sport "				

9.2	Mäer	Kalew Tallinn.	46.20	A. Proos	Kalew Tallinn.
9.1	Saarits	" "	44.40	E. Preismann	Sport Tallinn.
9.3	Grünfeld	Kalew Tartu.	44.37	Schutz	Õhtu kool.

Wisked ja heited.

Kuul tugewama käega:			41.77	J. Pürn	" "
14.09	H. Tammer	Kalew Tallinn.	41.46	Olander	Sport Tallinn.
12.45	A. Klumberg	" "	41.33,5	A. Weiss	Kalew Tallinn.
21.16	A. Proos	" "	41.—	J. Martin	Kalew Tartu.
11.43	A. Sattik	Kalew Tartu.	39.47	J. Sarw	Kalew Tallinn.
11.21	J. Pürn	Kalew Tallinn.	39.19	Mats	Kalew Tartu.
11.01	Rosenblatt	" "	38.25	A. Tedder	Kalew Tallinn.
10.56	Blumberg	Kalew Tartu.	Oda mõlemi käega (summa):		
			82.80	A. Sattik	Kalew Tartu

Eesti spordimehed Harbinis, kes võitsivad 1 auh. ja rändava karika 2000 mt. sõudmisel. Reg — 8.40 sek. Pahemalt poolt paremale: T. Hermann, (end. V. S. „Spordi“ liige), E. Anderson, V. Tukanen ja A. Leppik.

Kuul mõlemi käega (summa):	66.98	J. Sarw	Kalew Tallinn.
----------------------------	-------	---------	----------------

25.22	H. Tammer	Kalew Tallinn.		Raskus (25 kg.):	
21.39	A. Proos	" "	8.32	H. Tammer	Kalew Tallinn.
21.30	A. Sattik	Kalew Tartu.	7.33	E. Hiob	" "

Ketas tug. käega.			6.70	E. Preisman	Sport Tallinn.
41.06	H. Tammer	Kalew Tallinn.	6.64	H. Plumberg	Kalew Tartu.
39.59	A. Klumberg	" "	6.61	J. Riimann	Kalew Tallinn.
37.38	J. Pürn	" "	6.47	A. Mõtt	Sport Tallinn.
35.47	A. Mõtt	Sport Tallinn.	Wasar (5.44 kg.):		
35.29	H. Paal	" "	29.96	E. Klumberg	Sport Tallinn.
34.63	A. Sattik	Kalew Tartu.	28.73	H. Tammer	Kalew Tallinn.
34.11	E. Hiob	Kalew Tallinn.	26.72	A. Mõtt	Sport Tallinn.
32.65	Blumberg	Kalew Tartu.	Wasar (7.25 kg.):		
31.78	Kalkun	A. N. Liit.	39.23	E. Klumberg	Sport Tallinn.

Ketas (summa).			34.83	E. Preismann	" "
67.16	H. Tammer	Kalew Tallinn.	34.64	A. Mõtt	" "
57.63	A. Sattik	Kalew Tartu.	Raskus (12.5 kg.):		
55.23	H. Paal	Sport Tallinn.	13.68	A. Mõtt	Sport Tallinn.
54.89	E. Hiob	Kalew Tallinn.	13.02	E. Hiob	Kalew Tallinn.

Oda tugewama käega:			12.40	E. Klumberg	Sport Tallinn.
58.93,5	A. Klumberg	Kalew Tallinn.			
52.03	A. Sattik	Kalew Tartu.			

Jalgpalli löök:			2.65	Tiitso	Ilmarine.
55.65	W. Luik	Sport Tallinn.	2.64	A. Sattik	Kalew Tartu.
52.54	A. Kuulmann	" "	2.63	J. Pürn	Kalew Tallinn.
46.66	R. Paal	" "	Kolmikhüpe hooga:		
Hüpped.			13.85	A. Klumberg	Kalew Tallinn.
Kõrgushüpe hooga.			13.05	W. Ewer	" "
175	A. Klumberg	Kalew Tallinn.	12.70	A. Proos	" "
170	A. Proos	" "	12.65	A. Tedder	" "
165	W. Ewer	" "	12.48	O. Org	" "
160	H. Kolk	Kalew Tartu.	12.41	A. Tedder	" "
160	J. Martin	" "	12.18	A. Sattik	Kalew Tartu.
160	A. Antson	Harjutaja.	11.65	J. Martin	" "
155	J. Jek	Kalew Tallinn.	11.26	H. Hausberg	" "
155	E. Hiob	" "	Kolmikhüpe hoota:		
155	O. Org	" "	8.69	E. Hiob	Kalew Tallinn.
150	A. Tedder	" "	8.28	A. Proos	" "
150	A. Sattik	Kalew Tartu.	8.27	W. Ewer	" "
Kaugushüpe hooga:			8.14	A. Tedder	" "
6.81	A. Klumberg	Kalew Tallinn.	8.08	H. Tammer	" "
6.25	W. Ewer	" "	Teiwashüpe:		
6.09	A. Proos	" "	3.45,7	A. Klumberg	Kalew Tallinn.
6.02,5	E. Hiob	" "	3.40	J. Martin	Kalew Tartu.
5.86,5	A. Berewersin	" "	3.10	W. Ewer	Kalew Tallinn.
5.77	O. Org	" "	3.—	O. Org	" "
5.68	A. Tedder	" "	3.—	Neumann	Ilmarine.
5.28	W. Rõks	" "	2.80	H. Kolk	Kalew Tartu.
Kaugushüpe hoota:			2.75	A. Antson	Harjutaja.
3.—	H. Tammer	Kalew Tallinn.	2.70	A. Sattik	Kalew Tartu.
2.93,5	E. Hiob	" "	2.60	H. Hausberg	" "
2.89	A. Mõtt	Sport Tallinn.	2.60	E. Hiob	Kalew Tallinn.
2.80	A. Proos	Kalew Tallinn.	2.60	J. Pürn	" "
2.76	W. Rõks ja Neumann	" "	10 wõistlus:		
2.70	A. Tedder	Kalew Tallinn.	A. Klumberg	8025.93	
2.68	J. Martin	Kalew Tartu.	E. Hiob		
2.66	W. Ewer	Kalew Tallinn.	A. Proos	(Järgneb.)	

Iluiisutamine.

E. Hiob.

Iluiisutamise on Dr. Köperi andmete järele oma algatuse saanud Põhja-Prantsus- ja Inglismaal läinud aastajaja 30. aastates. Riikumisabinduna tarwitati uisufid palju warematel aegadel. Isegi wanal hallil ajal on, nagu seda tõendawad wäljakaewamistel leitud luust uisud, moodis olnud jää lügleda. Wiimasel ajal on uisutamine tähtsaks spordiharuks kujunenud ja kuulub kenamate hulka. Oma laialise kawa ja piiramatuseni ulatawate arendamis wõimalustega, soetab ta nii noortele kui ka wanematele, mõlemist soost kodanikkudele, huvitawaid ja kasulikke harjutusi, mille tagajärjed ei ole mitte ükski füü-

silistest wõimistest, waid suuresti ka waim- listest omadustest.

Oma arenemise ajajärgus oli iluiisutamise sport Rootsi- ja Põhja-Euroopa rahwaste hoo- lealne, kus tekkisid aja jooksul spordifeltsid ja liidud, kes tähendatud spordiharu edenda- mise oma ülesandeks tegid. Aastal 1892. peeti Schereningeni linnas esimene kongress ära, millest osa wõtsid, Saksa, Austria, Bel- gia, Rootsi, Inglise ja Ungaria rahwaste esitajad. Suurt hoogu lõi iluiisidu spordi arendamiseks kaasa ameeriklaste ilmumine Euroopasse, läinud aastajaja teisel poolel. Jackson Haynes pani oma hiiglawate wõ-

mistega ja uufe sõiduga tehti pealtvaatajaid imestama, ühtlasi esines ta uue teooriaga, mis aluseks sai praegusele ilusõidu koolile. Ta näitas ära, et liuglemise võimalused, iluuisutamise alal ei olene mitte üksi ära tõuke hoost, vaid et ka iga keha pööre ja käänat võimaldab uut hoogu. Põhja-Japanes tõi ilusõidu kooli kawa väljatöötamises ja tõukeseadmisel tegid hiljem Weni sportlased ja jektsid, kes Haynesi ilumunijega hooesse sattusid. Esimene täielikum õperaamat iluuisutamises ilmus 1881. a. Dr. Körpeni, D. Dia-

lopetaades lühidat ülemaadet iluuisutamise arenemiskäigus, juhime austatud lugeja tähelepanu nende kaalulikkude olufordade peale, mis on seotud uisutamise spordiga. Mitte mingisugune spordiala, mida tuleb harjutada finnisel hoonel talvel, ei suuda võimaldada uisutamise, mis ei ole liiga väsitav, ja võimaldab igakülgselt keha arendamist värskes õhus. Kesksti eksib see, kes arvab, et uisutamine arendab ainult jalgu. Kes on uisutanud, see teab väga hästi, et ainult alajäsejalad sõidu arendamise juures suure

Boksi võistlus Charpantier ja Beckett'i vahel.
 Võitis Charpantier 1 m. 14 sek.

maailma ja Wirthi juurest („Spuren auf dem Eise“). Wiimajel ajajärgul on ilusõidu sport, eriti Põhja rahvaste juures, suure tähelepaneku osaliseks saanud ja laialistes ringkondades tarvitusele võetud.

Meil, kus sport alles arenemas, ei ole ka ilusõidu alal veel mingit laialisemat edendamist märgata. Esimesed ülemaalsed võistlused peeti alles läinud hooajal ära, ja võistleja osavõtmisel Tartu ja Tallinna „Kalevi“ seitsmest. Igatahes tuleb tähendada, et esimene samm on astutud ja loota võib, et ka Eesti iluuisutamise sport juba lähemas tulevikus vastavale astmele suudab tõusta.

töö teevad, hiljem aga selle osa üle andma peavad tervele kehale. Üks, kellel on nõrgad hingamise organid, võivad uisutamise abil oma hingamist välja töötada ja arendada, samuti võivad ka patjad ja lahjad inimesed endid oma harilikku kehakaalu aidata, kuna üleüldiselt aitab uisutamine korraldada seedimist ja vere-ringjooksu.

Kuid uisutamise ja uisutamise vahel on vahe. Si võid mitte kiiruisutamist ega harilikku edasi-tagasi sõitmist ilu-uisutamisega võrrelda. Ilu-uisutamine eraldab ennast sõidudest teistest spordiharudest selle läbi, et tal palju ühist on kunstiga. Et võita iluuisu-

tamise mõisflustel, selleks on tarvis mitte ainult jõudu, vastupidavust, ja osavust, vaid palju muud, mida ühe sõnaga kokku „andeks“ võib nimetada. Silmaspidades olukordasid meie ilusõidu spordi edendamise võimalusteks, ja vastava kirjanduse puudumist sel alal, kavatseb G. Spordilehe toimetus võimalust ja jõudu mööda järgnevates numbrites, ilusõidu kooli kava ja wabafõidule kuuluvaid harjutusi, joonistuste kui ka sinna juure kuuluvate seletuste ja õpetustega ühes määrustikuga lehte mahutada. Sinnaajani aga vaatame lähemalt, mida tuleks filmaspidada, kunni harjutustega algame.

Jää.

Ilusõiduks on tarvis siledat ja puhast jääd. Iga väiksemagi prügi- ehk paberiraa- fuste võib saatuslikuks saada, samuti ka kui jää aukline ehk mitte file ei ole. Selle tõttu tuleb jää eest, mille peal harjutatakse, hoolit- sedita ja teda korras hoida. Kui tekkivad jää- le praod, siis tuleb neid kuuma meega, mitte liiga palawaga, üle walada ja enne kahtmist tuleb jää luidadega üle pühkida, kusjuures kahtmine kõige paremini sünnib, kui seda teh- takse walamise kannudega, nii et wesi õhu- keste korrana jääb katab. Loomulik jää juu- res on soowitaw veel ärasõidetud korra ma- ha hõweldamine selleks otstarbeks walmista- tud hõwelliga, mis puuhõwli jarnane. Siis tuleb veel filmispidada, et jää peal ilma rau- dadeta isikud ei jalutaks ja jääd mustaks ei tallaks, mis liiraua kiiremaks üritamiseks kaasa mõjuwad. Sarnast nähtust, kui meil Tallinnas näha võib, wäljamaal ei tunta, waid pektwaatajatele ja tantsuõpradele on eraldi kohad määratud.

Liiraud.

Ilusõiduks ei tõlba mitte kõik liiraudade liigid, waid selleks otstarbeks eriti walmista- tud. Harilikult tarwitatakse J. Sahnese ja Rootsi meistri Salhovi mudelite järele wal- mistatud raudu, mis on kahe toega ja ees ni- na jaani jalase moodi, ees jaetaoliste ham- mastega. Wiimasel ajal on ka kolme toega liiraudu tarwitama hakatud, niisamuti ees hammastega. Kõik üllemaltähendat. liirauad on platetega ja kinnitatakse kruwidega jaapa külge. Liirauad ei tohi saapast rohkem pife- mid olla kui 3 cm., nõnda et tagant umbes 1

cm. üle on. Parajaks raua laiuseks loetakse 4—6 millim. Raua kõrgus on keskmise toe juures 40—50 millim. Raua kõverus ei tohi mitte ühetaoline olla, waid raud tuleb 4 osasse jagada, kuna kats keskmiist jagu ühe- taoliselt sirgemad peawad olema ja otsmiised kumeramad. Liirauad olgu alati terawad ja neid ei tohi mitte hirilikul wiisil sümürgel- käial teritada, waid tuleb selleks otstarbeks puusepalt tellitud klotside wahel tsilindrita- lise õliviiga teritada, kusjuur. serwadega et- tewaatlilik tuleb olla. Liiraudade kaitsmiseks tuleb weel teha nahast ehk wildiist kaitsetuped — toas ehk riidepanemise toas käimise korda- del, kusjuures kergesti võib naelapea peale jattuda.

Saapad.

Saapad iluuisutamise tarweks peawad täiesti parajad olema, millede sidumise au- gud kunni warwasteni ulatama peawad, kusjuures neid saab paeltega tellida. Mater- jaaliks tuleb walida jarnast nahka, mis mitte ei weni ja liiga wali ei ole. Saapa nina ol- gu awar, et warbad ei oleks kokku pigista- tud. Saapa talb seestpoolt olgu ühetajane, ja sile, et õõrumisi ei tuleks. Kanna kõrgus ol- gu poolteist kunni 2 cm. ja raudtraadiga lä- bi needitud, kuna jääre kõrgus wähemalt 5 cm. üle kapsli olgu. Saapa jalgapanemise korral tuleb jala peahkohast kõrwasti finni röörida, kuna jääre oja wabamalt nõõrida tuleb, wahakohale tuleb harilik filmus siduda ja nõõrid weel korra üle haakide panna. Raudade allakruvimise korral tuleb raud nõõnda seada, et ta oleks kanna keskkoht 2—3 cm. seespool ja eest oleks suure ja järgmise warba keskkohtal. Keset talda olew liiraud takistab suuresti korralikku sõitmist.

Riided.

Riietel on samuti suur tähtsus, nagu saa- bastel. Nad peawad awarad olema, et mitte takistada liigutusi, ühtlasi peawad nad head nuijet awalbama ja keha mitte moonutama. Soowitaw wärw on tume. Wiimasel ajal on ratjutamise taolisi pükse tarwitama hakatud, kõrgete sukadega ja taljes kuuega, mille pif- kus warukatega üks on, ehk westitaoline kuub. Kellel aga ilus kehahitus on, võib ka trikoo pükstes ja sweateris sõita.

Järgneb.

Suuskade hoidmine ja määrimine.

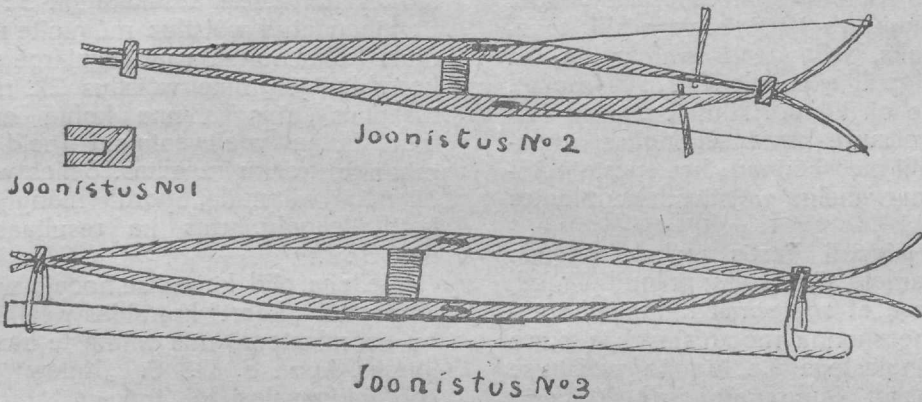
Kui meie tahame, et meie suusad kaua vastu praks, nad alati paenduvad oleks ja hästi libisets siis peame ka nende eest hoolt kandma. See ei võta palju aega, ega ei ole ka raske.

Enne, kui meie suusatama läheme, peame nad soojast toast õue viima ja natuke aega seina najal seista lastma, sest vastasel korral hakkab lumi soojade taldade külge kinni ja takistab et asiliikumist.

Suusatamisest tagasi tulles peame kõigepealt suusad lumest puhastama. Siis laseme neid natuke aega kajas seista, kus temperatuur mitte palju üle nulli ei ole ja nüüd alles võime neid sooja tuppa tuua. Toas kuivatame suusad narisuga üle, määrime ära ja paneme lõksude wahele, et nad endi efialgset wormi ei muudaks ega fitlust ei kaotaks.

joon nr. 3). Kui aga suusad liig kõverasse on tõmmanud, siis tehakse nad niiskets, pannakse lõksude wahele, seatakse pakk wahele, seatakse ka paku kohalt kõvasti kinni ja pannakse kuiva kohta. Mõne aja pärast, kui meie suusad lahti võtame siis leiame, et nad endise wormi on omandanud.

Kui suusa ninad sirgeteks on wajunud, siis võime ka seda wiga õige kergesti parandada. Suusad pannakse lõksude wahele, nagu eelmisel juhutumiselgi, võetakse kaunis pikk tükk tugewat nõõri, mille üks ots suusa ninasse seotakse, kuna teine ots rihma august läbi pistetakse ja jälle suusa ninasse kinnitatakse. Kahe nõõri wahelt pistame puu-pulga läbi ja hakkame keerutama, kuni suusa nina tarwilisele tõrgusele on tõmmatud (joon. nr. 2).

Lõksud on lihtsad puupakud, milledele wahesisse saetud, nagu joonistus nr. 1 seda kujutab. Nende puundumisel seome nõõriga suusad otsest ühte; suuskade wahele jalarihmade kohale paneme puupaku, mille paksus 12—14 sm. ja mida suuskade pikkusega muuta tuleb. On nõnda toimetatud, siis tulewad suusad seina najale püsti ehk pörandale maha panna, kuid alati serwititi, sest muidu wajuwad nad kõveraks (waata joonistus nr. 2).

Wahest juhtubki, et suusad endi efialgse kaju kaotawad, kas puuduliku hoidmise wõi mõnel muul põhjusel. Neid wigu ei ole mitte raske parandada.

Kui mõlemad suusad ühtewiisi endi kaju on muutnud, siis peame neid ainult ühte siduma ehk lõksude wahele panema, nagu seda juba eespool kirjeldasime (waata joonistus nr. 2). On aga ainult üks juusalaud õigeks weninud, siis tuleb nagu eelmisel juhutumiselgi, nad ühte siduda, paks suuskade pikkune ja laiune laud wõtta, suusad lapiti laua peale panna nii, et kõweram suusk vastu lauda jääks. Nüüd tõmmatakse nad nõõriga laua ligi, kuni õigeks weninud suusk oma efialgse kaju tagasi saab (waata

joon nr. 3). Mis puutub samojedi suuskade hoidmisesse, siis tuleb neid suwets tuleõliga määrida, hoolega ajalehe paberisise määrida, mis ka tuleõliga määratakse tehtud ja kuhugi kuiva kohta panna. Nüüd juba loib nii kergesii kallale ei saa.

Et meil suusad ka hästi libisets ja kaua vastu peaks, peame neid tublisti määrima. Määrimise juures tuleb filmas pidada ilma. On ilm pakane (üle 18 pügala), siis on puhas puutõrw kõige parem. Kui aga ilm kestmine (17—18 pügalani), siis $\frac{5}{10}$ kaalu osa waha, $\frac{2}{10}$ steariini, $\frac{2}{10}$ walastalaraswa ja $\frac{1}{10}$ puutõrwa, mis kõil ühe puundu sisse tuleb panna ja ühte sulatada. Behme ilmaga (0—7 pügalani) sulatage $\frac{3}{5}$ parafiini ja $\frac{2}{5}$ pruunwaha segu ühte ja selle seguga määrige suuski. Ilmaski ärge tarwitage raswa, sest rasw wõtab lund külge ja raskendab sõitu (retsep. Lauri Bihkalah).

Pakase määre, s. o puhas puutõrw, sulatage mõne nõu sees üles, näärige õhulene kord talle peale ja hoidke peale seda tule paistel nii, et tõrw keema hakkab ja suusa sisse imbub. Kui tõrw alles üsna wedel ja keem on, siis lütkate tald näpuga üle, et ta silebats jääks.

Reelmise ilma määre nühitakse külmalt suusa taldade peale ja kui see sündinud, siis alles soojendatakse ahju ees ehk lambi paistel nii, et määre parajasti sulaks, sest muudu hakkaks ka tõrva sulama ja süanits segu, mis talli tihketeks teeb. Urge suusa taldu läikima nühtke!

On ilmad pehmed, siis tõrvatasse suusad hästi ära ja alles tõrva kivi peale võtatakse pehme ilma määre külmalt. Kui see sündinud, siis soojendatakse suusa talb, nagu seda eelmisel juhtumisel tehti, ja nüüd juba lastakse määre jah-

tuda. Pärast jahatumist võietagu külma määrega tallad uuesti üle ja soojendatakse tule paistel, kuid siige vähe. Nõnda toimetatagu kolm, neli korda ja siis pandagu suusad ilma puutumata jahutama. Ka nüüd hoitagu läikima nühtmise eest!

Kui teie niimoodi, eespool lähendatud näpunäidete järele toimetate, siis on teil suusad alati korras, libisewad hästi ja lõbus on niisugustel suuskadel liugleda.

A. Weis.

Jalgpall Eestis 1920. a.

Terwe 1918. ja 1919. aastate kestwusel oli jalgpall Eestis soiku jäämas. Kuna 1918. aastal kõigest kolm jalgpalli wõistlust endise „Olympia“ seltsi ja wõdramaalaste (sakslaste ja soomlaste) meeskondade wahel ära peeti, kujunes 1919. aasta siiski tegewusrikkamaks, selle peale waatamata, et wiimane jalgpalli edendaja selts, „Olympia“, hingamisele oli läinud. Nimelt püüsid Tallinnas terwe suwe kestwusel Inglise merewäe jalgpalli meeskonnad, kes eneste mänguhimu omawahelisi wõistlusi korraldades taltsutasid.

Et aga jalgpall Eestis raskete aegade peale waatamata siiski soiku polnud jäänud, tundus sellest, et agaramad mängijad omawahelise meeskonna moodustasid ja suwe kestwusel inglastega üle kümne wõistluse läbi mängisid. Suuremalt osalt lõppesid need wõistlused eestlaste kaotusega, kuna aga siiski wõistlusi oli, kus inglased alla pidid andma. Nii juhtus ka sõjalaewa „Lucie“ meeskonnaga, kes omawahelistel wõistlustel esimeseks oli saanud, aga eestlaste wastu 28. juulil 1 : 0 kaotas.

Kuid talwe tulekuga lõppesid need mängud. Mängijad läksid laiali ja waewalt oleks 1920. aasta kewadel jalgpallist midagi välja tulnud, kui W. S. „Sport“ ja E. S. S. „Kalew“ energilist tegewust jalgpallispori edendamise suhtes poleks alustanud. Nimelt koondusid endise „Olympia“ seltsi mängijad praegu kõik W. S. „Sporti“, kuna „Kalewi“ jalgpalli osakond oma tegewust alustas noorte jõududega. Samal ajal algas ka mujal elaw tegewus. Iseäranis sõjawäeosades pöörati tähelepanu jalgpalli kui huwitawa ja kasuliku spordiharu peale, ning selle tõttu tekkisid mitmel pool meeskonnad.

Siiski kujunes Tallinn pea-tegewusväljaks. 9. mail said mõlemad, s. o. „Sporti“ ja „Kalewi“ meeskonnad, uuel „Sporti“ väljal kokku. See kujunes wõistluseks teh-

nika ja jõu wahel. Kauemat aega kokkumänginud noorte „Kalewi“ ja jõu poolst kaugelt ülekaia „Sporti“ mängijate wõitu ehk kaotust oli raske etteaimata. Wõistlus lõppes haruldase tasakaaluga 3 : 3 wastu. Et tähendatud wõistlus mõlemite meeskondade kohta rahuldawat tagajärgi ei annud, korraldati järgmine wõistlus 27. mail näituseplatsil, mis Tallinna kohta ennenägemata hulga pealtwaatajaid (neid oli üle tuhande) kokku meelitas. Selles wõistluses oli näha wilunud „Sporti“ mängijate väikest ülekaalu, mis ka resultaatis awaldas 3 : 2.

Sellega olid kewadise hooaja wõistlused lõppenud. „Sport“ korraldas weel ühe mängu soomlastega, mis wiimaste kasuks 2 : 1 lõppes, kuna E. S. S. „Kalew“ sõjawäe spordi-kursuslasi löi 3 : 1.

Siit ja sealt tuli weel teateid wõistluste kohta, mis aga iseäranis sõjawäeosades wäga elawad olid. Nimelt funktsioneerisid soomusrongidel, „Kalewi malewas“, Scout-polkus ja mujal mitmed meeskonnad omawahelisi wõistlusi korraldades. Muu seas korraldati ka kaks wõistlust Tallinna ja Tartu keskkooliõpilaste meeskondade wahel, mis 3 : 3 ja 2 : 0 esimeste kasuks lõppesid.

Suwe jooksul peeti awalikka wõistlusi wõidlemisi wahel. Tähtsam wõistlus oli Tallinnas, 11. juulil W. S. „Sporti“ ja Helsingi koondusmeeskonna wahel, mis wiimaste wõiduga 8 : 1 lõppes. Sportlaste suurt kaotust tuli seletada sellega, et nad terwet meeskonda kokku ei saanud ning sellepärast peasjalikult ainult kaitsemänguga esinesid, aga siiski Soome ajajate suurepäralistele kombinatsioonidele wastu panna ei suutnud.

Peale energilist traineerimist terwe suwe jooksul said „Sporti“ ja „Kalewi“ meeskonnad 12. septembril jällegi „Sporti“ platsil kokku. Wõistlus kujunes ülihuwitawaks,

sest mõlemate meeskondade mäng oli peaaegu ühesugune. Esimene pool mingisugust resultaati ei annud (1:1). Teisel poolel läks „Spordil“ korda „Kalewile“ veel ühte golli sisse lüüa ning jäi sellega mängu võitjaks.

Samal ajal võttis jalgpall sügise tulekuga ka mujal hoogu. Iseäranis huwitavaks kujunesid mängud Järva maakonnas, kus võistlesid türilased paidelastega, ning

oli näha selles mängus „Sporti“ tugevat ülekaalu.

Nagu eelpool juba tähendasin, kujunesid üksikutes sõjawäeosades kaunis tugevad meeskonnad. 26. septembril võistlesid „Kalewi“ ja Soomusrongide diiviisi koondatud meeskonnad niisuguse haruldase tasakaaluga, et võistlus 3:3 pidi lõppema.

17. oktoobri peale olid määratud jalgpalli võistlused Soome ja Eesti wahel Hel

E. S. S. „Kalewi“ meeskond,
E. Pöder, Ree, Prunn, Elmann, Joll, Paalberg, Wain,
Kaarman, R. Pöder, H. Pihlakas Hargel.
Eesti esiwõis'lejad jalapallis.

wahel ühiselt sõjakäiku ka wiljandlaste vastu korraldades. 8. augustil kaotas Türi Wiljandi vastu 2:0, kuna 29. aug. sellewastu Türi Wiljandit löi 4:3.

18. ja 19. septembril peeti ära jalgpalli võistlused Harjumaa esimängija nime, ühes sellega ka h-ra Kiiseli rändawa auhinna peale. Võistlustest võtsid osa kaks „Kalewi“ ning kaks „Sporti“ meeskonda. Esimesel päewal löi „Kalew“ **b** „Sporti“ **b** 3:1, kuna teisel päewal „Kalew“ **a** „Sporti“ **a** meeskonnale 6:0 alla andma pidi. „Kalewi“ kaotus oli osalt tingitud sellest, et kõiki mängijaid kohal ei olnud. Kuid siiski

singis. Eesti meeskond seati kokku järgmistest mängijatest „Kalewist“: Prun, Ree, Pöder, Pihlakas, Joll; „Spordist“ Silberg, Paal, H., Kuulmann, Üpraus, Tell, Paal, R., Klaos, Sepp. Nagu teada, lõppes mäng eestlaste kaotusega 6:0, kuna teise mängu „Jalkapallo'ga“ niisamuti soomlased võitsid, seekord aga juba resultaadiga 6:4 (Pikemalt nende mängude üle waata E. Spordileht nr. 10 ja 11—12). Muidugi ei wõinud ju paremat resultaati ka meil wõrdlemisi wilumata mängijate poolt lootagi, kuid otsustati kohe agaramalt trainerimisele asuda, et edaspidi tagajärgi parandada.

Warsti pärast seda kuulutas E. S. Liidu juhatus ülemaalsed jalgpalli võistlused Eestimaa esimängija nime peale välja. Üles andsid kõigest kaks meeskonda, „Spordi“ ja „Kalewi“. Et ülesandmisi rohkem ei tulnud, peeti võistlus tähendud meeskondade vahel 7. novembril s. a. „Spordi“ platsil ära. Jällegi kaldus seekord võit „Spordi“ pole ning omandas sellega Eestimaa esimängija nime 1920. aastal. Tähendatud võistlus lõppes 2:0. Kuid selle peale vaatamata olid mõlemad meeskonnad täiesti ühewäärilised ning ainult juhustlike gollide tõttu pääsis „Sport“ võidule.

suuri edusamme on teinud. Takistuseks on peaasjalikult kohaste väljade puudus, niisamuti ka jalgpallide ning muude abinõude hädawaewane kättesaamine.

Terwe Tallinna kohta on ainult kaks jalgpalli-wälja olemas, kuna Tartus neid sugugi olemas ei ole, teistest linnadest ja alewitest rääkimata, kus laadaplatsidel ja kapsaadades hoogsalt jalgpalli mängitakse. Selles suhtes peaksid kohalised omawalitsuse asutused üleüldiste kasudega kokkukõlas olewatele soowidele tingimata wastulema ja igasse alewisse wõi linna vähemalt ühegi enam-wähem korralikuma

W. S. „Spordi“ meeskond.

Pahemalt poolt peale Tell, Kokk, Paal, H. Silberg, Kuulmann, Klaos,
Janson Kirpson ees: Apraous, P. Paal, Sepp.

Eesti esiwõistlejad jalapallis.

Sellega oli ka hooaeg lõppenud. Mujalt mängude kohta teateid ei tulnud, ainult Rakwere ja Narwa vahel korraldati jalgpalli võistlus, mis aga ettetulnud konflikti tõttu poolal mänguajal katkestati.

Üleüldises kokkuwõttes peab tunnistama, et 'jalgpall möödaläinud' hooajal

spordiplatsi muretsema, kus meie noored wabadel tundidel jalgpallis, kui ka muudel spordialadel endid igapidi täiendada wõiksid ning selleläbi enestele ning ka meie noore riigile suurt kasu tooksid, nagu seda juba meie wänamad spordimehed teinud on. —ll.

Kodumaalt.

Rakwere „Kalewi“ tekkimine ja tegewus.

Mõned head aastad tagasi äratas Rakweres suurt tähelepanu jalgrattasõidu selts „Ööpik“, kes muusikaseltsi „Ööpikuga“ käsikäes töötas. Sagedasti pandi võistlusi jalgratta sõidus toime, milledest peale oma linna jalgratta sõitjate ka wäljastpoolt võistlejaid osa wõtma ilmus. Warsti aga

jäi seltsi tegewus soiku ja liikmed walguisid laiali, sest uut spordiala ei leitud, aga jalgrattasõit kui niisugune ei rahuldanud igaühte, ja ka südame peale mõjub ta halwasti. Praegusel ajal on inimesed jalgratta sõidu kahjust terwise peale aru saanud ja teda kui sporti aetakse õige wäiksel wiisil. Ta on teistele rohkem elujõulistele spordialadele maad annud ja ise spordiwäljalt kolikambri rännanud.

Paar aastat läksid mööda ja Rakwere pidi ilma spordiseltsita olema. See oli alles 1917 aastal, peale tsaariwalitsuse langemist, kui mõned siinsed agaramad mehed kokku astusid ja spordiseltsi asutada otsustasid, mis elunõuetele wastama pidi Warsti läks neil korda seltsile alust panna. Esimesese juhatusse waliti W. Sirotkin, pr. M. Truberg, U. Tenneberg, R. Tiismann, J. Eiskop ja J. Grauen. Üks agaramatest seltsi tegelastest oli ja on praegugi W. Sirotkin, kes algusest kunni siinamaale seltsi juhatuses püsinud on. Ka seltsi kirjatöimetaja U. Tenneberg on seltsi asutamises kunni tänapäevani oma ametis püsinud.

Algus oli muidugi raske. Algust tehti tuletõrjute kuuris sel ajal kõige rohkem tarwitusel olewa jõustiku-haruga—maadlemise ja tõstmisega, mida Saar juhatas. Peale selle asuti Kristijan Hanseni juhatusel näitemängusid õppima, et pidusid korraldada ja sellega seltsi aineliselt kindlustada. Warsti jõutigi harjutustega nii kaugele, et pidu wõidi korraldada, mis jalgpalli wõistlusega „Kalewi“ ja l. polgu komando wahel algas, ja õhtul piduga lõppes, milles suuremalt osalt spordi ettekanded olid. Esimene pidu läkks hästi korda ja see andis julgust telst pidu korraldada, mis Kundas ära peeti Jällegi algatati jalgpalli wõistlusega, mis oma komandode wahel ära peeti, ja õhtul juba saalis lõpetati. Pidust saadud raha eest muretseti kõige tarwilikumaid spordiabinõusid. Korterrisse jäadi tuletõrjute kuuri edasi.

Tali tuli ikka lähemale ja lähemale, aga seltsi seisukord läks täbaramaks, sest kõik ruumid olid Wene sõjawäega täidetud ja liikmetel ei olnud kusagil kohta, kus harjutamas oleks wõinud käia. Ainult kaks pidu korraldasime talwe jooksul, millega endi seltsi seisukorda märksa parandasime. Talwel awasime ka liuwälja kiriku heinamaale, mis aga inimeste poolt õige leiget osawõtmist leidis. Ant . . . la.

(Järgneb).

Jalgpalli mäng Narwa koondatud komando ja Rakwere „Kalewi“ wahel.

Rakwere spordiselts „Kalewi“ saatis kutse Narwa komandole, milles ta neid palus 17. okt. Rakweresse jalgpalli mängima tulla. Narwa komando oli tohe nõus ja ilmuski tähendub ajaks kohale. Mäng peeti laadaplatsil ära.

Ilm ei olnud mänguks sugugi kohane, sest õffel oli lund sadanud, mis platsi täitfa pori-

fels muutis. Ka tugew, külm tuul, mis ühtelugu üle platsi wuhises, segas mängijaid tubliste.

Kalewlastele langes loofi läbi halvem pool. Nende wärawa alune on täitfa märg ja porine, ja neil tuleb ka wastu mäge ja wastu tuult mängida. Mõlemad pooled on täies loosfeelus wäljas. Kohtunikuks on spordimees Jüri Lossmann. Wile käib ja pall lendab kestelt wälja. Narwofad hakkawad ägebalt peale tungima ja neil lähebki lorda palli wastase wärawast läbi suruda. Aga see annab kalewlastele hoogu ja warsti läheb neil õnnuks kaotust tafa teha. Mängijad müttawad poris kui pöbrased. Pori lendab aina ülepea, kõil on mudased ja läbis-märjad. Nende wahel tuleb i egi wõitjeid tultsemiski ette, millepärast kohtunik mõnda mängijat mängust wäljajätmisega karistab. Esimine wahaeg lõppeb 1 : 1 wastu.

Teisel waha ajal Narwa komando enam mängima ei hakka. Nad toonitawad, et kalewlastel liiga toorelt olewat mänginud ja annawad neile isalittu nõu enne mängima õppida ja siis alles teija wälja kutsuda. Küll püüawad rakwerelased j. kohtunik mängu jaitata, aga narwofad ei taha enam midagi kuulda ja lahtuwad platsilt ilms, et oleks mängu lõpule wõinud.

Rakwerelased oleks wõinud küll natuke korreksemalt mängida, aga siiski poleks sellepärast waja olnud mängu lõpetada. Külli lahendamise oleks wõidud kohtuniku hoop'eks jätta, millega ta ka hästi walmis oleks saanud. Wõib aga olla, et narwofatel hoopis, teised põhjused olid, sest nüüd pidid nad halvemal poolel mängima hakkama ja mäng oleks kergesti wõinud rakwerelaste kasuks lõppeda.

Loodame, et niisuguseid nähtusi enam teine-kord ette ei tule. An. . . la,

Sport Jõhwis.

Ei ole meil siin ühtegi spordis- ega wõimlemisefeltsi, kus wõiksime õhtutel koos käia, et endid weidi liigutada. Minemal aastal kui ka tänawu suwel töötas weel Raitse Viidu spordis- osakond, kuid nüüd on ta oma töö lõpetanud ja need mõnedki, kes siin töötasid ja harjutasid, on laiali läinud.

Minult kooliõpilaste seas on sportl'ne liikumine hoogu wõimas. Siin asutati ühine kooli- spordiring, mis wäga rõõmustawas tege- wushoos.

Esmapäewal 21. nov. käis siin haridus- ministeeriumi lektor A. W., kes siin „spordi arenemisest Eestis ja kooli noorsoo kestel“ kõne pidas, milles ta toonitas, et meie peame spordi üleüldisefeks tegema, peame noori endi ümber koguma, sest noorte peale rajame meie endi tulewikulootused ja kui meil see lorde läheb, siis wõime julgesti kõigile eluwintjütustele wastu astuda ning ka 1924. a. üleilmilistest wõistlustest

osa võtta. Ta pani ette siia spordiseltsi asutada, mis muidugi kiidunavalduste vastu võeti, ja lähemal aal tuleb juba asutatav koosolek koftu, et seltsile alust panna. Muu seas tähendas ta, et igauks les vähegi suudab, peaks spordilehele kaastöid saama, sest siis saaks leht üleüldiselt ja siis saaks ta ka igale sportlasele oma asjaks.

Soomida jääks, et spordiselts niipea kui võimalik asutud saaks ja ka kohe tööle asuks, mis meie alevite natuke elu fiske paneks ja igavust eemale peletaks. Meil on mõned õige head jõud olemas, nagu kooliõpetaja Noortoots, es jalgpalli Peeterburi koondub komandos mängis ja veel teisa. Meil tuleks kohe seltsi ette otja astuda ja püüda teisi endi ümber koondada, milles nad juba eespool nimetud lõnekoosolekul endi nõusolemist avaldasid.

Loodan, et nod warsti ka tööle asuvad. Head edu ja õnne!

Ant . . . la.

Koolide wahelised jalgpalli võistlused,

korraldas poegl. gümn. Spordiring 27.—31. okt. esimängija nime peale.

Ülesannud ja wäljalooitud olid järgmiste meeskondade wahelised mängud:

Kaubanduskool — I. realkool.

Westholmi eragümn. — õhtugümnaasium.

Poegl. gümn. I. meesk. — Saffa realkool.

II realkool — poegl. gümn. II. meeskond.

Esimene mäng läppes kaubanduskooli wõiduga 9:0. See r'äng tunnistati täiesti tühjaks, sest et mõlematel pooltel olid wõerad mängijad hulgas.

Teine mäng Westholmi eragümn. ja õhtugümn. wahel lõppes esimese wõiduga 3:2. Et arusaamatus tekkis ühe gooli pärast, mille kohta wahelkohtunik ka kirjaliku tunnistuse andis, mängiti uuesti. Ka seekord wõitis Westholmi eragümn. 5:0.

Et Saffa realkool ja poegl. gümn. II. meesk. ei olnud ilmunud, siis peafesid finaali II. realkool ja poegl. gümn. I meeskond ilma mänguta.

Finaal-mängu peafesid seega Westholmi eragümnaasium, poegl. gümn. II. realkool.

Esimene mäng lõppes II. realkooli ja poegl. gümn. wahel wiimase wõiduga (15:0).

Teine finaal-mäng Westholmi eragümn. ja poegl. gümn. wahel lõppes jälle wiimase wõiduga 6:2.

Sellega jäi siis poegl. gümn. esimese koha peale ja omandas ühes sellega ka esimängija nime. Teisele kohale jäi Westholmi eragümnaasium, kolmandale — II. realkool ja neljandale — õhtugümnaasium.

Jalgpalli wõistlus

Kaubanduskooli ja õhtu-kaubanduskurjuste koondus komando ning poegl. gümn. I meesk. wahel lõppes esimese wõiduga 2:0.

Väljamaalt.

Spordiolut Wenemaal.

Waba spordi edenemine on praegu Wenemaal täitsa lämmastatud, wõi kus weel mitte, seal tehtakse seda. Sõjawäeosade juurde on asutatud Wsewobotshid, kelle kohus on sõjawäeteenistuse vastu kodanikka ettevalmistada.

Igauks, kes 16 aastat wana, on sundliku määruise järele kohustatud 96 tundi sõjawäeõpetust läbi tegema. Wsewobotshide juures on klubid (seltsid) asutatud, miilede walitsus on täielikult sõjawäe ülemuse käes. Eraseltsid, ei saa mingisugust toetust ja et ei ole wõimalust täieliku puuduse pärast midagi kusagilt muretseda, siis läheb seltside elu Wenemaal ikka rohkem ja rohkem wõimataks. I. W-n.

Jalapall Moskwas.

Jalapalli wõitlusmängud Moskwas on juba ammu lõppenud. Esimestest koman-

dodest esimese koha sai tänawu spordi selts „Samoskworetshie“ (Es-ka-se), kelle komando on tugew oma kokkumänguga. 24. okt. oli wiimane Moskwa jalapalli liidu poolt toimepandud wõitlusmäng, Wõitja — liidu komandoga. Liidu komandos puudusid mitu head mängijat, kelle asemele olid teiste komandode mängijad pandud. Mängu tempo oli weniw. Ainult teises pooles, kui arw läks ühetasa 1:1, oli mäng wähe aega wäga huwitaw. Aga kui liidu komando löi „Eskasele“ palli wärawasse, siis kukkus tempo kohe alla nulli. Wõitis liidu komando arwuga 3:1.

Imelik oli näha, kuidas endine pahema poole tormijooksja Romanow mängis pahasti, nagu halwa kolmanda komando mängija.

Üleüldse aga peab ütlemä, et, waatamata muinasjutuliste raskuste peale, ei ole kõwa spordimehe waim enese peale mõjuda lasknud ja praegu on peaaegu üksainus koht Moskwas, kus weel wõib kuulda

lapselikult wärsket naeru, see on jalapalliplats, kuna ka endistes suurtes löbukohtades, „Farss“ ja teistes, meeleolu päris rõhutud on.

Samal päewal oli ka teiste komandode wiimane wõistlusmäng, mille wõitis „Se ka es“ (Samoskworetshje spordiklubi). Ka tema wõitis kolmandate komandode esinise koha. Wõitjad said liidu wõidukarikad. I. W-n.

Antwerpeni Olümpia mängude jalgpalli wõistluste tagajärjed.

28. augustil.

Itaalia	}	Itaalia 2—1.
Egiptus		
Hispaania	}	Hispaania 1—0.
Daani		
Norra	}	Norra 3—1.
Inglise		
Hollandi	}	Hollandi 3—0.
Lussemburg		
Rootsi	}	Rootsi 9—0.
Kreeka		

29 augustil.

Prantsuse	}	Prantsuse 3—1.
Itaalia		
Hollandi	}	Hollandi 5—4.
Rootsi		
Tšehhid	}	Tšehhid 4—0.
Norra		
Belgia I	}	Belgia 3—1.
Hispaania		

30. augustil.

Belgia II	}	Belgia II 3—1.
Egiptus		

31. augustil.

Norra	}	Itaalia 1—0.
Itaalia		
Prantsuse	}	Tšehhid 3—1.
Tšehhid		
Belgia I	}	Belgia 3—0.
Hollandi		

2. septembril.

Belgia I	}	Belgia I 2—0.
Tšehhid		

5. septembril.

Hollandi	}	Hispaania 3—1.
Hispaania		
I. Belgia.		
		II. Hispaania.
		III. Hollandi.

1.—3. oktoobril j. a. peeti Wiiburis spordiseltsi „Wiip. Urheilijate“ poolt rahvusvahelised kergejõustiku wõistlused ära, milledest muude seas ka Eesti Spordiseltsi „Kalevi“ liikmed Klumberg ja Willemson osa wõtsid.

Külma ilma ja wiletsa platfi tõttu olid tagajärjed halwad:

Tehnilised tagajärjed:

- 100 m.: 1. Härö 11.5; 2. Aström 11.6; 3. Ruffonen 2 m. järel.
- 200 m.: 1. Härö 23.9; 2. Aström 24.5; 3. Ruffonen 24.9.
- 500 m.: 1. Järwelä 1.14.5; 2. Murawjeff 1.14.5; 3. Tommola.
- 800 m.: 1. Järwelä 2.05; 2. J. Willemson 4.26; 3. Riisjanen 4.28.3.
- 1500 m.: 1. Järwelä 4.23; 2. J. Willemson 4.26; 3. Riisjanen 4.28.3.
- 2000 m.: 1. Järwelä 6.01.2; 2. Riisjanen 6.03.3; 3. M. Tala 6.12.9.
- 3000 m.: 1. Koskinemi 9.18; 2. Liimatainen. 3. Vesamaa.
- 5000 m.: 1. Koskiniemi 15.38.9; 2. Liimatainen 15.46.8; 3. Vesamaa 16.10.8.
- 10.000 m.: 1. Liimatainen 32.53.3; 2. Koskinemi 33.32.1; 3. Vesamaa 33.48.8.
- 25.000 m.: 1. Kolehmainen 1.27.04.4; 2. Tallgren 1.29.15.6; 3. Stieb 1.31.12.4.

August: A. Klumberg 6.24.5; 2. Gädä 6.18; 3. Härö 5.90.

Ärgus: A. Klumberg 168 (173); 2. Gädä 168; 2. Sandwargh 163.

Rölmif: 1. Gädä 13.10; 2. Mull 12.05.

Repp: 1. Ruutiainen 3.14; 2. Klumberg 3.04; 3. Lawastila 2.90.

Ruul: 1. Pörhölä 14.87; 2. Kotro 12.42; 3. Immonen 12.16.

Oda: 1. Klumberg 54.50; 2. Pylkkö 51.70; 3. Venäläinen 50.92.

Oda kase käega (summa): 1. Venäläinen 9646; 2. Pylkkö 89.82; 3. A. Mestalo 89.30.

Wasar: 1. Pörhölä 41.43; 2. Riithmaa 36.73; 3. Kotro 35.00.

Retas: 1. Riithmaa 39.87; 2. Pörhölä; 3. A. Klumberg.

Wiiewõistluses wõitis A. Klumberg.

J. W.

Norra = Rootsi waheline liiduwõistlus jalgpallis lõppes Stochholmis tagajärjega 0:0

Saksa-Austria waheline jalapalli wõistlus, mis Wienis ära peeti, lõppes wiimaste wõiduga 3—2.

J. Lincoln heitis wiimastel wõistlustel oda 60 m. 21 sm. — uus ühisriikide rekord.

Tööväe Olümpia mängud peetakse tulewal aastal Praagas ära. Osa wõtamad Soome, Rootsi, Belgia, Wene j. m. tööliste Spordiliitude esitajad.

A. R.

Las kasvame me
tõusew sugu!

„Eesti Spordilehe“ noorsoo
kaswatusline osa.

Eesti Boy-scout

Eesti boy-scoutide organisatsiooni
„Noorte seppade“ ajakiri

Tegew toimetaja E. Tuulik

№ 3 | 18. detsembril 1920. a. | № 3

Uus Eesti boy-scoutide organisatsioon „Noored Sepad“.

Wasarad meil wuhisegu,
ääsi tuli tuhisegu!
Süsa kandke,
tulde pandke,
löötsa, poisid, wajutage,—
leeki, leeki õhutage!

Wasarad meil wuhisegu,
ääsi tuli tuhisegu!
Ei nüüd kustu,
Ei nüüd mustu
Walge lõke, meie lootus,
meie iha, meie ootus.

Wasarad meil wuhisegu,
ääsi tuli tuhisegu!
Rauda raume,
terast taome,
teeme mõõka, teeme oda,
et wõiks kaitsta oma koda.

Selle G. Suits'i hoõrikka laulu oleme wõtnud omale juhtnõõriks. Meie oleme scoutid, kuid oleme ka „noored sepad“. Meie tahame „noorseppadena“ tööd teha iseenda kallal ja oma sihtide saawutamiseks. Meie tahame olla tõsised scoutid ja isapojad, kes raiuwad rauda, taowad terast, et teha mõõka, teha oda oma kodu kaitseks. See tähendab — tahame endist teha nii waimliselt kui ka füüsiliselt tugewaid kodanikke.

Sõna „sepp“ on juha wana Eesti sõna ja ei tähenda üksnes seda seppa, kes alasi

taga rauda taob, waid sõna „sepp“ all mõeldi wanasti kõiki neid isikuid, kes midagi loowad. Nii olid meil laulusepad, jutusepad jne. Ja sõnast sepp on tulnud ka sepis ja sepitsema. Et ka boy-scout midagi täitsa iseseiswat teeb, isennast loob, tööd teeb iseenese kallal, enesest jõurikast kodanikku ja wäärilist isamaa poega „sepitseb“, siis wõtsime ka endale sarnase nimetuse.

Kui me waatame wäljamaa boy-scoutide liikumist, siis näeme, et ta iga rahwa juures isesuguselt wälja on kujunenud. Iga rahwuse scoutid kannawad omapäraliselt ümbertöötatud scouti wormi ja töötawad kawa järele, mis oma rahwusliste kalduwustele, hingeelule ja loodusele parem wastaks. Näituseks kannawad Inglismaal isegi shotlased isesugust wormi kui Briti scoutid. Nii on rootslastel, daanlastel, prantslastel, helweetslastel ja muudel igalühel omapärane töökawa ja worm. Meie, Eesti scoutid, aga oleme senni kannud Wene scoutide wormi ja tarwitanud nende seadusi.

Meie oleme aga ometi eestlased, miks peame meie siis tallama Wene jälgi! Meie hingeline tasapind on hoopis teistsugune kui wenelastel. Ja meie pole enam mitte mõni Wene prowints, et tema juhtnõõra peaksime tarwitama.

Eesti boy-scoutide malewa, mis Tallinas asub, hoidis senni Wene reshiimist hoolega kinni, ega tahtnud sest kuidagi

lahkuda. Peaasjalikult sellel ja ka veel paljudel teistel põhjustel astusid osa boy-scouta endisest malewast välja, kuna see ilma mingisuguse kawata töötas ja tal isegi põhikirja polnud. Öeldi, et boy-scouting olla rahwuswaheline ja sellepärast ei tarwitsewat kellegil scoutil rahwuslist tunnet olla.

Nii siis järgnes sellele, et osa boy-scouta, kel oli rohkem rahwuslist tunnet ja kes ei tahtnud, et Eesti omapärasust maha tallataks, astusid wanast malewast välja ja asutasid „Noor-seppade“ peakorter, millesse kuulusid „Noor-seppade“ rühmad.

„Noored sepad“ on üle läinud sihtide juurde, millel rohkem ühist Skandinaawia boy-scoutidega, kellel rohkem ühist Eesti oludega.

Tähtsamate ülesannetena on „Noortel seppadel“, nii kui ka Skandinaawia scoutidel, terwishoid ja sport. Wanast malewas oli pealegi üks korralagedus teise otsas, sest täiesti wõimata oli ilma põhikirjata, ilma töökawata ja ilma kohaste ning asjatundlikkude juhtideta korralikult töötada.

Kuid „Noored Sepad“ septsisewad oma sepise kallal, hinges iha, rinnus lootus ja südames lõke, mis nüüd enam ei mustu ega kustu.

Kawakindlalt läheme edasi ja ligineme julgelt oma sihtidele, iseseiswalt tööd tehes nii, nagu meie esiwänemad „Wanad sepad“ seda tegid.

Seks tööle kõik!

Emapäewaks.

Scoutid! Ajaloo tähendusrikkamal ajajärgul elada ja kaasa aidata, töötada ühes teistega inimesesoo parema tulewiku kasuks — see on palju wäärt, see on wäärt, et me oma jõu kokku wõtame ja elualtariile toome kõik, mis meie noor ja kogematu jõud lubab.

Sõbrad-scoutid! Meie oleme kõik eestlased, kes oma isamaad armastawad soojast südamest. Meil on nüüd suured rõõmupäewad, me wõime kõigi teiste maailma scoutidega ühewäärilised olla ja ühes koos hüüda: me oleme waba Eesti rahwa wõrsuwad liikmed, me oleme wabad wõõraste ikkest ja sõgedate surumisest. Waba Eesti rahwas saab ise wõimaluse enese tulewiku üle otsustada. Jah scoutid, suurte raskuste peale vaatamata, mis meie praegust aega eeldasid, ja tulewaid jõupingutusi silmaspidades, wõime siiski südame põhjast rõõmustada. Hastasadasid igatsetud wabadus naeratab meile wastu! Isaisade higiga niisutatud ja waprata Eesti wägede werega kastetud armas isamaa on ükskord ometi jälle meie oma maa, kus eestlane ausas töös mees mehe kõrwal wõib tööd teha ja julge olla, et ta oma rahwa, oma maa, oma perekonna ja ise oma hea tulewiku kasuks enese jõudu kulutab, aga mitte mõne upsaka „baltlase“ ahne juudi ehk petise paruni taskuid ei täida.

Praegusel lootuserikkal wabaduse silmapilgul elada, töötada ja kaasa tunda kõike rõõmu ja muret — on suureks teguriks iga üksiku elus. Üks kaldub siin hõlpsasti libedale teele, kaldub wõõritsejate, ahnitsejate ja waheltkauplejate kilda, teine aga pühendab oma jõudu isamaa paremale

tulewikule, ohwerdab kõik, mis temal on sellele rõõmule, elab praegusele ülendatud meeleolule kaasa ja tunneb südamest rõõmu ainult sellest, mis eestlasele kohane, mis meie isamaale auks, iluks ja kasuks. Niisugused tahame ka meie olla.

Scoutid, kallid sõbrad, eks ole meie kallis ema meid juba maast madalast kaswatanud armastusele oma isamaa ja oma rahwa wastu; eks ole ema armastus meile kõigesuuremaks pandiks selleks, et ka me ise kord oma wäikest kodumaad armsaks ja kalliks peame, nii kui meie wanemad, wanemate wanemad ja isaisade wanemad seda ikka ja alati on armastanud. Tuletame ainult meelde Mahtra sõda, tuletame meelde Tasuja ülesastumist ja neid piinasid ja kannatusi, mis meie esiwänemad pidid läbi elama ja me kujutame küllalt selgelt enestele ette, et meie wõitlused ja meie töö pooltki nii raske, pooltki nii kardetaw pole, kui neil sel ajal oli, — kuid nad jäiwad oma isamaa armastusele truuks — wiimase were tilgani!

Noored sõbrad! Meilt ei nõuta veel werd ega diplomaatiat, küll aga nõutakse südame soojust ja armastust. Wanemad wõitlewad mõõga, püssi ja sulega, meie aga toetame wanemaid oma sooja kaastundega ja abiga, kus iganeski saame. Meie osa praeguses wõitluseremes on wäike osa, kuid wäikest wäikse kõrwale ühendades kaswab temast suur. Me oleme küll noored ja kehaliselt kui ka waimliselt veel arenemata, kuid scoutidena, kellel puhtad põhimõtted, kellel walwas silm, soe süda ja truu meel, wõime me kõigil aladel nii mõndagi korda saata.

Täna, aasta tähtsamal päeval scoutile, armsa ema mälestuse päeval, kus me kõik sõbralikult koos oleme ja mäletame seda, kes meie südamele kõige lähem, kes meile kõige rohkem on jaganud oma puhtast armastusest ja keda me sellepärast ka õigustatud ja kohustatud oleme vastu armastama, täna, kus meil nii palju põhjust on rõõmustada, tõuseme ühiselt püsti ja tõotame kojumines ema kaela ümber hakata, teda südamest tänada ja temale tõotada hea poeg olla, kes väärt on kaswama Eesti wabariigi lugupeetud kodanikuks. Ajalugu on emadest ja naisterahvastest ikka waikides mööda läinud, sellepärast, et emad on ise waiksed, tagasihoidlikud kannatajad, ega lärmitse ja tõsta kisa nii kui mehed iga wäheha kui hädä juu-

res. Eks kannud naised orjaikket niisama kui mehed? Eks olnud just naised need, kes oma poegade ja meeste weriseid haawu pisaratega niisutasid ja ahjupaistel wõidsid. Eks jooksnud emade armastawad südamed siis rohkem werd kui meeste wälised haawad. Jah, sõbrad, just sellepärast on need wäiksed meie sügawat lugupidamist ja kartwat armastust ära teeninud. Nad on kõik teinud, mis nende õrn süda lubab, kuid pole sellega mitte hoobelnud. Nii wõime rõõmuga ühineda Koidulaga ja laulda kallidele emadele: „Üks paigake siin ilmas on“... jne.

Tallinnas, 1. jõulukuupäeval 1918.

Anton Õunapuu. †

Anton Õunapuu †.

Boy-scouting Inglismaal.

E. Tuulik.

II.

Boy-scoutingi põhi-ideed.

Mis tähendab siis seenesest boy-scoutide liikumine?

Seda on nii mitmelgi korral boy-scoutide asutajalt sir Robert Baden Povelilt küsitud. Ja tema seletas seda järgmiselt:

„Lühidalt öelda, on see mäng salakuulajaid (piilurid)“.

Nii paistab ta wälispidiselt igale wõerale waatajale, kes scoutinguga tutwunenud pole.

Kuid selle mängu mangneetline ligitõmme seob noori enda külge ja õhutab teda samal ajal kõiksugustele kasutoowaile tööle

millest scouting omale suure kaswatuslise tähtsuse omandabki.

Nii siis juba sellest järgneb, et boy-scouting ei ole mitte lihtne mäng, waid tema taga on peidetud suured kaswatuslised ideed.

Meie eesmärk on — arendada aarakteri. Kool ei suuda seda ülesannet täiel määral täita, ehk temal küll selleks kõige paremad abinõud oleksid.

Ja boy-scouting on omale just ülesandeks teinud seda puudust täita, katsudes mängu läbi noorele iseenda armastuse tunnet anda ja noores püüet äratada, heaks ja kasutoowaks inimeseks ning kaaskodanikuks saada.

Kuid me ei tohi ka oma praegust kaswatus kõrwale jätta.

On õigus, et meie rahwuslik kaswatus on iseäranis wiimaste aastate jooksul teatawaid edusamme teinud, kuid sellest on kõik wähe, meie ei wõi teda weel kaugeltki rahuloldawaks pidada.

Waadates praegu rahwa kaswutamise peale — mis me näeme? Kui mitmed miljonid kulutab rahwas oma noorsoo peale, et. nendest ausaid kodanikke saada, kuid samal ajal peab ta teised miljonid selle peale kulutama, et suurt hulka noorust teiste inimeste risust ära korjata.

Kui paljud noorte hulgast langewad juba warakult joomargastesse ja wangimajadesse!

See kõik räägib meile oskamatusust ja mitte-praktilisest ümberkäimisest kaswawa noorusega.

Sellega on boy-scouting jällegi omale uue ülesande juure saanud: Toorest materjaalist häid scoute walmistada, nimelt — katsuda uulitsalt „toorest materjaali“ kokku korjata ja temast tublid kaaskodanikke teha.

Selle ülesande täitmiseks on küll juba ennemgi tööle asunud, näit. kristlikkude noorte seltside näol jne.

Boy-scouting on hiljem sinna juure tekkinud, aga kõige teguwõimsamaks saanud. Kuid tööpõld on suur, sellepärast terwitawad hiljem juuretekinud scoutid omi wanemaid wendi ja kõike seda, mis lipu all wäljas: „Pööra oma tähelpanu kaswawa nooruse peale ja te temast mees!“

Tööpõld on ju suur ja see on ka parem, et nii mitme metoodi järele töötatakse. Peaiseäraldus scoutingu systeemis on see, et ta suudab noore h i n g e s s e tungida. Ja tänuks sellele õpib poiss ise wabatahtlikult

neid asju tundma, mida temale muidu wastumeelt sisse oleks pidanud tuupima. Ka on see suur abinõu, mille kaudu noore hingesse istutada wõib moraali ideesid.

Alguses kõige madalamast peale hakates ja siis ikka kõrgemale ning kõrgemale minnes:

Eesti noorus pidi kunni wiimase ajani raudse rulli all waewlema. Juba Wene enda „intelligents“ laulis koolide kohta:

„Школы все казармы,
учители — жандармы“...

Ja see oli ka nii, sest õpilaselt riisuti wiimane wabadus, ei lubatud koolis isegi emakeelt rääkida! Kui suure pöörde on kolm wabaduse-aastat meile koolielusse toonud!

Ja kui me weel wiimase kooli-aasta peale tagasi waatame, siis näeme, et see hoopis wiljakam on olnud kui eelmised. Ja seda wõib just sellega seletada, et õpetundisid ei muudetud mitte igawaks tuupimiseks, waid wabaks enesearendamiseks.

Katsub scouting poisile, temale endale arusaamata kombel, asju tutwustada, mida talle muidu wast oleks pidanud wastu tahtmist õpetama. Näitusena wõin tuua, kuidas scoutid meil töömärka saawad. Wõtame näit. sanitaari märgi saamises: Poiss saab aru, et tööd on tarwis teha, et seda märki omandada. Tall on tarwis kas kellegilt kodust järele pärida, wõi peab ta omale raamatukese muretsema, mis eksamil nõuetawate küsimiste peale wastab. Ja kui siis ikkagi weel midagi arusaamataks jääb, siis peab, ta muidugi mõne wanema scouti wõi instruktori poole pöörama.

Nii siis püüab scoutingu systeem:

- 1) Inimeses karakteri arendada (karakteri all tuleb, mõista mehisust, kannatlikust, wastupidawust, ligemise armastust jne.);
- 2) Nooresse kaswatada armastust töö wastu;
- 3) Kõrwaldada temast joomist ja suitsetamist, et temast mitte kidur, waid terve inimene saaks;
- 4) Temasse kaswatada patriotismi.

See oleks kokkuwõttes kõik, mida tahab saawutada scouting, nooruse hinge kinni püüdes selles ajajärgus, mil temas weel tühimust pole tekkinud elu wastu. Ja isamaa wõib ainult tänulik olla selle eest, kui temale moraaliliselt kui ka füüsiliselt tublid kodanikke kaswatatakse.

Tarwilikumad teadmed boy-scoutidele.

Boy-scouti töotus.

Scouti ausõnaga töötan: 1) oma kohut täita isamaa ees, 2) teha kõik, mis minu võimuses seisab, et ligimest aidata ja 3) scoutide käskusid täita.

Scouti käsud.

1. Täida oma kohut isamaa ees.
2. Austa oma kodumaad ja püüa aus ning korralik kodanik olla
3. Aita ja tee head kõigile, iseäranis lastele, wanakestele ja naisterahwastele
4. Ole õiglane ja pea oma sõna.
5. Täida wasturääkimata oma ülemate käskusid.
6. Ole loomade sõber.
7. Ole rõõmus ja ära heida meelt.
8. Ole wiisakas ja korralik.
9. Ole scoudi seadustele truu.
10. Heida end aukohtu seaduste alla.

Scouti seadused.

1. Ära oota teistelt midagi, waid anna teistele mis wõid.
2. Ela isamaale ja inimesesoole ja ole loomade sõber.
3. Ole rüütel, waeste ja nõtrade kaitsja ja õige asja poolehoidja
4. Kinnita oma waimu ja walgusta oma mõistust.
5. Sinu tahtmine olgu kui pingule tõmmatud wibu
6. Häwita kurja maailmas ja kõige enne iseeneses.
7. Sinu esimene mõte olgu teise üle, teine oma üle.
8. Kaswa üles kui wägew tamm ja ära wäänle maas kui roomaw paju.
9. Ole homme parem kui eila olid.
10. Pea isamaa head käekäiku oma südames ja meeles scoutide hüüdsõna „Ole walmis!“

Scouti eksamid.

TEISE JÄRGU KAWA.

1. Scouti käsud ja seadused ja nende täielik seletus.
2. Scouti töotus.
3. Morse tähestik ja signaliseerimine.
4. Joonistada oma ümbruse plaan, sinna peale tähendades kõik uulitsad, platsid, tuletõrje-osakonna, haigemajad ja muud tähtsamad asutused ja kohad.

5. Kõrguse ja laiuse geomeetriline mõõtmine.

6 Scouti sammul 1 werst ära käia mitte kauem kui 8 minutiga.

7 Lõke üles teha 2 tikuga.

8 Kaugus ära määrata 500 sammuni, eksides alla 25%.

9. Kompassi 16 algpunkti.

10. 8 sõlme.

11. Ilmakaared päikese, kuu, tähtede ja muude tundemärkide järele ära tunda.

12. Malewas olewate päälikute aadressid.

13. Esimene abiandmine.

14. Kirjalik töö scoutingust.

ESIMESE JÄRGU KAWA.

1 Peab olema 3 kuud II. järgu scout olnud.

2. Peab olema järgmised spetsiaalid ära annud: sanitaar, sapöör, kokk, signalist.

3 Peab mõistma krokki teha geograafia kaarti järele.

4. Peab wäljaraaporti kirjutama.

5. Peab olema öö laagris olnud.

6. Peab mõistma jalanõusid ja riideid parandada.

7. Peab scouti sammul 1 wersta ära käima mitte kauem kui 7 minutiga.

8. Peab uue põsi rühma tooma ja II. järku walmistama.

9. Peab jalutuskäigu tegema 7 wersta kaugusesse ja tagasi tulles sellest kirjel-duse walmistama.

10. Peab kauguse ära määrama kunni 1000 sammuni, eksides alla 25%.

11. Peab olema hoiukassas oma teenitud raha 3 märka.

12. Üjumine on sunduslik (wabastakse ainult haiguse korral)

Teadaanne scoutidele.

Igas järgmises „Eesti boy-scouti“ numbris ilmub lisana „Tarwilikumad teadmed scoudile“, nagu näit scoudi käsud, seadused, töotus, teemärgid, Morse ja semafoori signalisatsiooni tabelid jne.

Peale selle salga ja rühma päälikuteie juhtnõõrid salga ja rühma korraldamiseks ja palju muud.

Kirjawastused.

A. T. Siin. Awaldamiseks nõrk.

E. S. Wõrus. Palume kaastööd saata.

Tellige „Eesti Spordilehte“

Pealadu Tallinnas, Pikk tän. nr. 47.

===== Üksikud numbrid müügil: =====

- Tallinnas — Keisermanni raamatukauplus.
„ Mutso raamatukauplus.
Tartus — „Postimees“. Eesti Kirjastusühisus.
Wiljandis — Ajakirjanduse ja kirjanduse kontor „Walgus“,
Lossi tän. nr. 14.
Pärnus — A. Kunga raamatukauplus.
„ Kooliõpetajate Kirjastusühisus „Liit“.
„ Kirjastusühisus „Uudis“.
Haapsalus — U. Aleksandri tän. 13, gümnasiumi spordiselts.
Kuresaares — Spordiselts „Harjutaja“.
Narwas — Tannevelsi raamatukauplus.
Helsingis — A. Kukk, Põhja Esplanadink 7.
Walgas — Kirjastusühisus „Postimees“.
„ Raamatukauplus „Kultura“.
Paides — Tarwitajateühisus „Iva“.
Jõhwis — Raamatukauplus Niggol.
Rakweres — Priimanni raamatukauplus.

Üksik nummer 10 marka.

Postiga kuus Mk. 23.—

:-:-:

Wäljamaale Mk. 50.—

Hind 25 Mrk.